



Enheten för inspektionsjuridik mitt, öst
Anette Wendel, inspektör, 010-730 92 57
arbetsmiljoverket@av.se
Viktoria Hoff, jurist, 010-730 91 42

Nacka Kommun
131 81 Nacka

Möjlighet att lämna synpunkter före beslut

Ert organisationsnummer: 2120000167
Arbetsställe: Älta seniorcenter
Besöksadress: Ältavägen 202, Älta
Besöksdatum: 2016-11-17 och 2016-03-16
Deltagare i inspektionen: Åsa Person Bergström, verksamhetschef
Andreas Frykstrand, enhetschef
Rosie Forne-Antonsen, undersköterska
Roger Naeslund, Arbetsmiljöverket 151117
Kristin Glimtoft, Arbetsmiljöverket 160316

Arbetsmiljöverket överväger att besluta om ett förbud mot er på sätt som framgår nedan. Om vi beslutar om ett förbud kan vi också besluta om ett vitesbelopp som ni kan bli tvungna att betala om ni inte följer förbudet.

Innan Arbetsmiljöverket fattar beslut får ni nu få möjlighet att lämna eventuella synpunkter **senast den 31 januari 2017**.

Reglerna om att ni ska få möjlighet att lämna synpunkter och ta del av uppgifter som ni inte fått tidigare finns i 17 § förvaltningslagen.

Vad är ett förbud?

Ett förbud är ett beslut av en myndighet som innebär att den som beslutet gäller inte får lov att agera på ett visst sätt. Ett förbud kan förenas med vite, vilket betyder att den som bryter mot förbudet kan tvingas betala en summa pengar.

Här är villkoren vi planerar att ställa i ett förbud

Arbetsmiljöverket överväger att från och med **den 1 oktober 2020** förbjuda er att utföra omvårdnadsarbete på brukarnas toaletter/hygienutrymmen vid Nacka seniorcenter om arbetsutrymmet då understiger 0,8 meter vid sidan om toalettstolen och i övrigt i rörelseriktning där förflyttning sker i badrummet.



Senast den 1 oktober 2020 ska det också finnas fritt arbetsutrymme där arbetstagaren måste utföra arbetsmoment som innebär kraftutövning eller där arbetstagare behöver vrida, huka eller böja sig ned. Då ska det även finnas fritt utrymme för de hjälpmedel som behöver användas i hygienutrymmen så att dessa kan passera och manövreras.

Se 1 och 5 – 6 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2012:2) om belastningsergonomi. Se även 5 och 53 §§ AFS 2009:2 om arbetsplatsens utformning.

Upplysning

Med fritt arbetsutrymme och fritt utrymme avses att arbetstagaren ska kunna utföra sina arbetsuppgifter/manövrera och passera med hjälpmedel utan att de hindras av väggar, dörrposter, fasta möbler eller annan fast monterad utrustning.

Bakgrund och de brister som finns kvar

Den 17 november 2015 inspekterade vi ert arbetsställe. Vi såg då vissa brister i arbetsmiljön. Ni fick ett inspektionsmeddelande den 25 november 2015 där vi beskrev bristerna och ställde krav på att ni skulle åtgärda dem.

Vid vår uppföljande inspektion den 16 mars 2016 har det visat sig att följande brist kvarstår ifråga om arbetsutrymme.

Arbetsutrymme

Vid inspektionen den 17 november 2015 besöktes en lägenhet där det konstaterades att toaletten är placerad 0,4 meter från väggen på ena sidan. Om brukaren behöver hjälp och utrymmet är begränsat t ex vid sidan av toaletten medför det att arbetstagarna tvingas genomföra belastande arbetsmoment i ogynnsamma arbetsställningar. Det försvårar även möjligheten att använda hjälpmedel vilket kan medföra risk för ohälsa eller olycksfall. I en lägenhet där brukaren har behov av hjälp vid exempelvis förflyttning ska det finnas fritt arbetsutrymme för arbetstagaren.

I samband med den uppföljande inspektionen den 16 mars 2016 tog Arbetsmiljöverket del av skisser av samtliga rum på Älta seniorcenter. Genom era undersökningar och ritningar har det framkommit att avståndet från väggen på ena sidan av toalettstolen är ca 0,6 meter eller mindre i samtliga hygienutrymmen.

Lägenheterna bebos av brukare med varierat vårdbehov, några är självgående medan andra behöver hjälp med förflyttningar vid toalettbesök. Då brukarna



bor i lägenheterna permanent kan vårdbehovet ändras över tid och med ökad ålder.

För brukare med större vårdbehov har ni inrättat rutiner för hur arbetet ska ske, bland annat ska hygienstolar användas i hygienutrymmen för att minska risk för belastningsskador.

Arbetsmiljöverkets bedömning är att det trots vidtagna åtgärder fortfarande finns kvarstående risker för belastningsskador. Denna bedömning grundar sig på att det är svårt att manövrera hjälpmedlen på ett riskfritt sätt och på att vårdbehovet hos brukarna kan komma att utökas.

Alltför begränsat utrymme medför att arbetstagarna tvingas genomföra belastande arbetsmoment i ogynnsamma arbetsställningar. Därtill försvåras möjligheten att använda hjälpmedel vilket kan medföra ohälsa eller olycksfall.

Med anledning av ovan beskrivna förhållanden underrättades ni i skrivelse den 14 juni 2016 av Arbetsmiljöverket om verkets överväganden att rikta föreläggande mot er att åtgärda bristen gällande arbetsutrymme. Givna möjlighet att yttra er anförde ni i korthet följande.

Åtgärder har vidtagits för att minimera riskerna för arbetsskada. Kommunen har som arbetsgivare genomfört utbildningar och utarbetat rutiner. Egenkontroll tillämpas för att tillse att rutinerna följs och frågor om ergonomi aktualiseras kontinuerligt inom verksamheten. Ombyggnation av 18 hygienutrymmen är inte rimlig med tanke på olägenhet för de boende, höga ombyggnadskostnader och återstående tid för verksamhetens bedrivande i befintlig byggnad. Om fyra till fem år kommer verksamheten att lämna den nu aktuella byggnaden.

Det är upplyst i ärendet att Wallenstam Fastighetsaktiebolag är ägare av huset där omvårdnadsarbetet bedrivs. Lägenheterna som berörs av ärendet är upplåtna som sedvanliga bostäder där bostadsavtal tecknats mellan bolaget och respektive hyresgäst.

Med beaktande av vad ni anför i ert yttrande och vad som framkommit om upplåtelseformen för lägenheterna frångår Arbetsmiljöverket sina tidigare överväganden att rikta föreläggande mot er.

Istället överväger verket nu att förbjuda er att bedriva omsorgsarbete på Ältavägen 202 efter den 1 oktober 2020 om arbetsutrymmet på toaletterna då understiger 0,8 meter.



Om ni yttrar er bör svaret vara underskrivet av skyddsombudet så att vi kan se att skyddsombudet har läst det. Skriv vår beteckning 2015/045444 i svaret.

Efter den 31 januari 2017 kommer vi att fatta beslut i ärendet, även om ni inte lämnat några synpunkter.

Arbetsgivaren har alltid ansvaret för arbetsmiljön

Ni som arbetsgivare ska göra det som behövs för att ingen av era arbetstagare skadar sig eller blir sjuk på grund av arbetet. Reglerna om detta finns i 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen. Ert ansvar för arbetsmiljön gäller oavsett om vi fattar ett beslut eller inte.

Ni bör informera era arbetstagare om vad vi överväger att förbjuda.

Om er verksamhet övergår till att drivas av en annan fysisk eller juridisk person ska ni meddela oss namn, organisationsnummer och adress på den som tagit över verksamheten. Reglerna om att vi har rätt att få den information som vi behöver för vår tillsyn finns i 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen.

Kent Jansson
Sektionschef